

ญี่ปุ่นมีอัตราพึ่งพาตนเองด้านอาหารลดลงและเพิ่มโอกาสการส่งออกสินค้าให้แก่ไทย

ทางการญี่ปุ่นเปิดเผยว่าตัวเลขอัตราพึ่งพาตนเองด้านอาหารของประเทศในปีงบประมาณ 2568 ลดลงเหลือร้อยละ 37 จากร้อยละ 38 ในปีก่อนหน้าและต่ำกว่าเป้าหมายของรัฐบาลญี่ปุ่นที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 45 ภายในปี 2573 โดยมีสาเหตุสำคัญจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค การบริโภคข้าวที่ลดลง ตลอดจนปัญหาเชิงโครงสร้างของภาคเกษตรกรรม ไม่ว่าจะเป็นการเข้าสู่สังคมสูงวัยของเกษตรกร การขาดแคลนแรงงานและผู้สืบทอดอาชีพเกษตรกรรม ตลอดจนข้อจำกัดด้านพื้นที่เพาะปลูก ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้ญี่ปุ่นยังคงมีความจำเป็นต้องพึ่งพาการนำเข้าอาหารและวัตถุดิบจากต่างประเทศในหลายประเภทมากขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงทางอาหารของประเทศ อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ดังกล่าวนับเป็นโอกาสสำหรับประเทศไทยในการขยายการส่งออกสินค้าอาหารเข้าสู่ตลาดญี่ปุ่น เนื่องจากประเทศไทยมีศักยภาพด้านการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรและอาหารที่หลากหลาย โดยเฉพาะอาหารทะเล เนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์แปรรูป ผลไม้ อาหารพร้อมรับประทาน และผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพ ทั้งนี้ ความต้องการสินค้าอาหารที่มีคุณภาพและสามารถจัดส่งได้อย่างสม่ำเสมอ ประกอบกับแนวโน้มสังคมสูงวัยของญี่ปุ่นอาจส่งผลให้สินค้าอาหารที่ตอบโจทย์ด้านสุขภาพ ความสะดวก และโภชนาการมีโอกาสขยายตัวเพิ่มขึ้น ในส่วนของผลกระทบต่อผู้ประกอบการไทยคาดว่าจะเห็นผลในเชิงบวก โดยผู้ส่งออกไทยมีโอกาสเพิ่มส่วนแบ่งตลาดในกลุ่มสินค้าอาหารที่ญี่ปุ่นมีข้อจำกัดด้านการผลิตภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการจำเป็นต้องเผชิญกับการแข่งขันจากประเทศผู้ส่งออกอาหารอื่น รวมถึงข้อกำหนดและมาตรฐานการนำเข้าของญี่ปุ่นที่มีความเข้มงวด ดังนั้น การรักษามาตรฐานคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าตลอดจนการสร้างความน่าเชื่อถือและความต่อเนื่องในการจัดส่งจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการรักษาตลาดในระยะยาว

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ/ผู้ประกอบการไทย

สถานการณ์ดังกล่าวเป็นโอกาสมากกว่าความเสี่ยงต่อผู้ส่งออกไทย เนื่องจากญี่ปุ่นมีข้อจำกัดในการผลิตอาหารภายในประเทศและยังต้องรักษาความมั่นคงของแหล่งจัดหาอาหารจากต่างประเทศ สำหรับไทยซึ่งเป็นประเทศที่มีศักยภาพด้านการผลิตและแปรรูปอาหาร สามารถใช้โอกาสดังกล่าวขยายตลาดสินค้าอาหารไทยสู่ญี่ปุ่นได้ โดยเฉพาะในกลุ่มอาหารแปรรูป อาหารพร้อมรับประทาน อาหารทะเล ผลไม้ และผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพ นอกจากนี้ ไทยอาจใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีจากสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น หรือ Japan – Thailand Economic Partnership Agreement (JTEPA) เพื่อสร้างแต้มต่อจากการยกเว้นหรือลดภาษีนำเข้าในสินค้าหลายรายการ ไม่ว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์กุ้ง มะม่วง มังคุด ทุเรียน ผลิตภัณฑ์ไก่บางประเภท เป็นต้น

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะของ สศต. (สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ)

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ (สศต.) มีความเห็นว่าการที่อัตราพึ่งพาตนเองด้านอาหารของญี่ปุ่นลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 37 สะท้อนถึงความจำเป็นเชิงโครงสร้างของญี่ปุ่นในการรักษาและกระจายแหล่งนำเข้าสินค้าอาหารจากต่างประเทศ ซึ่งถือเป็นโอกาสสำหรับประเทศไทยในการขยายการส่งออกสินค้าอาหารเข้าสู่ตลาดญี่ปุ่น สศต. จึงเห็นควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยใช้ประโยชน์จาก JTEPA ควบคู่กับการเจาะตลาดในกลุ่มสินค้าที่สอดคล้องกับเทรนด์ความต้องการของตลาดและพฤติกรรมผู้บริโภคญี่ปุ่น เช่น อาหารเพื่อสุขภาพ อาหารพร้อมรับประทาน และอาหารที่เหมาะสมกับสังคมสูงวัย รวมถึงสร้างความร่วมมือกับผู้นำเข้าและผู้จัดจำหน่ายญี่ปุ่นเพื่อพัฒนาห่วงโซ่อุปทานที่มีความมั่นคงในระยะยาว

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการไทย

ผู้ประกอบการไทยควรใช้โอกาสจากความต้องการนำเข้าสินค้าอาหารของญี่ปุ่น โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มและสอดคล้องกับแนวโน้มการบริโภคของชาวญี่ปุ่น เช่น อาหารแปรรูป อาหารพร้อมรับประทาน Functional Food และอาหารเพื่อสุขภาพ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองต่อสังคมสูงวัยและความต้องการด้านสุขภาพของผู้บริโภค นอกจากนี้ ควรยกระดับมาตรฐานการผลิตให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของญี่ปุ่น โดยให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของอาหาร คุณภาพสินค้า และระบบการตรวจสอบย้อนกลับ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้นำเข้าและผู้บริโภคญี่ปุ่น

ในด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ผู้ประกอบการควรใช้ประโยชน์จากความตกลง JTEPA เพื่อใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีและลดต้นทุนการนำเข้าสินค้า ขณะเดียวกันควรพัฒนาบรรจุภัณฑ์และฉลากสินค้าเป็นภาษาญี่ปุ่นให้ถูกต้องและเหมาะสมกับกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมาย โดยเฉพาะผู้สูงอายุและผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพ รวมถึงควรออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้ใช้งานง่ายและมีข้อมูลโภชนาการที่ชัดเจน

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับความต่อเนื่องและความมั่นคงในการจัดส่งสินค้า โดยประสานงานอย่างใกล้ชิดกับผู้นำเข้าและผู้จัดจำหน่ายในญี่ปุ่น รวมถึงวางแผนการผลิตและบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานให้สามารถส่งมอบสินค้าได้ตามปริมาณและระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ควรติดตามนโยบายด้านความมั่นคงทางอาหารและการส่งเสริมการผลิตภายในประเทศของญี่ปุ่นอย่างใกล้ชิด เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อความต้องการนำเข้าและรูปแบบการแข่งขันในตลาดญี่ปุ่นในอนาคต ดังนั้น การปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์และการพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพและตรงตามความต้องการของตลาด จะเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษาและขยายตลาดสินค้าอาหารไทยในญี่ปุ่นอย่างยั่งยืน

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

แปลและเรียบเรียงจาก

หนังสือพิมพ์ Reuters วันที่ 7 สิงหาคม 2569

☐ นโยบายภาครัฐ ☒ เศรษฐกิจการลงทุน ☒ แนวโน้มการตลาด ☐ รายงานสินค้าและบริการ ☐ อื่น ๆ

Call Center 1169
www.ditp.go.th
www.thaitrade.com

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
563 ถนนนนทบุรี ตำบลบางกระสอ
อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
11000

Office of Commercial Affairs,
Royal Thai Embassy, Tokyo JAPAN
สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ
ณ กรุงโตเกียว

TEL : +81-3-3221-9482
FAX : +81-3-3221-9484
E-Mail : thaitctokyo@thaitrade.jp
Website : www.thaitrade.jp